

5778

Torah from Around the World

---

*Wie zijn weg gaat in gaafheid
zal voortgaan in veiligheid, -
wie zijn wegen laat kronkelen
zal daaraan worden gekend.*

Misjlee/Spreuken 10:9 (vert. Oussoren)

Sjabbat 8 september 2018 / 28 elloel 5778, Nitsawiem, Dewariem/Deuteronomium 29:9 - 30:20

Tanach blz. 410 - 414

Haftara: Jesjaja 61:10 - 63:9

Tanach blz. 905 - 907

vertaler: Jaap en Sabine Frank

Commentaar: Mychai Springer, directeur van het Centrum voor Pastoraal Onderwijs van het Jewish Theological Seminary te New York.

[Het Engelse origineel](#)

Geborgen in Gods geheugen

In de sidra van deze week, Nitsawiem, staan verbijsterend mooie passages die ons leren dat Gods Tora zeer nabij is. „Zeer nabij is het gebod, zowel om het met je mond te belijden als om het met

overgave van je hart te doen.” (Dewariem 30:14) De taal in deze verzen heeft een rijke, bijna tastbare verbeeldingskracht: „Het is niet in de hemel, dus u hoeft niet te zeggen: ‘Wie van ons is in staat om naar de hemel te gaan om het voor ons te halen en met ons te delen om het te kunnen naleven?’” De wijsheid van de Tora is nooit ver weg en niet vreemd, ze zit in ons hart. Als we ons hart de ruimte geven om gekend en omarmd te worden, kan het zijn innerlijke wijsheid met anderen delen, waardoor de wijsheid van de Tora zich op nieuwe manieren kan openbaren. Ze is niet algemeen, ze is voor een ieder heel persoonlijk, toegesneden op de uitdagingen en zegeningen die hij of zij in zijn of haar bestaan heeft ervaren.

Al sinds enige jaren leeft mijn moeder met Alzheimer. Het is goed voorstelbaar dat wanneer iemands geheugen minder wordt, hetzelfde gebeurt met zijn of haar levenswijsheid. Ik heb echter ontdekt dat dit voor mijn moeder niet opgaat. Ze heeft nog steeds haar innerlijke wijsheid. Heel specifiek uit zich dat in haar dankbaarheid. Terwijl ze steeds minder toegang heeft tot zaken die de meesten onder ons tot dankbaarheid stemmen, komt ze steeds dichterbij een basale dankbaarheid: voor haar kinderen en voor wat ze nog van haar gezondheid ervaart en begrijpt. Dankbaarheid voor het leven zelf. Als ik mijn moeder daarin volg, voel ik mij opgenomen in die dankbaarheid, en raak ik doordrongen van de werkelijkheid dat het bestaan zelf een geschenk is.

De sidra van deze week vertelt ons „(...)niet alleen met jullie sluit Ik vandaag dit Verbond met zijn sancties, maar zowel met hen die hier vandaag persoonlijk bij ons staan voor de Eeuwige onze God als met degenen die hier vandaag niet bij ons zijn.” (Dewariem, 29 - 13:14, vert.Dasberg)

De commentatoren zeggen dat „degenen die hier vandaag niet bij ons zijn” verwijst naar toekomstige generaties. Ik houd van het idee dat wij allen samen dit Verbond aangingen; zelfs diegenen onder ons die nog niet joods waren, maar vroeg of laat tot het Jodendom zouden overgaan – ook zij maken daar deel van uit. Toch zou ik willen voorstellen dat er nog een andere groep mensen is die zowel ‘hier’ zijn als ‘niet hier’ zijn: mensen met cognitieve beperkingen, mensen die niet rechtlijnig communiceren, mensen van wie men zegt dat ‘ze niet alles op een rijtje hebben’. Ook zij maken deel uit van Gods bedoelingen. Er wordt een beroep op ons gedaan om ze te herkennen en als volwaardige deelnemers in het Verbond op te nemen.

Rosj Hasjana komt er aan. Op Rosj Hasjana leggen we veel nadruk op het herinneren. We moeten ons onze daden herinneren om *tesjoewa* te kunnen doen (tot inkeer te kunnen komen, red.) en ons gedrag te kunnen veranderen. Maar in de *Moesaf Amida*, het centrale gebed in de Rosj Hasjana dienst, benoemen we God als *zocher kol hanisjkachot* (Hij die zich wat is vergeten, herinnert). Het wezenlijke herinneren wordt door God gedaan. Hoewel wij, ieder naar vermogen, onze bijdrage leveren, is God degene die zich zelfs herinnert wat is vergeten: „Er bestaat geen vergeten voor de troon van Uw heerlijkheid en er blijft niets verborgen voor Uw ogen." (*Machzor Lev Sjalem*, blz.149) Wij zijn geborgen in Gods geheugen.

Het gebed over het herinneren sluit af met de *chatima*: *Baroech ata Adonai, zocher habrit* (Bron van zegen bent U, God, Die Zich het Verbond herinnert). God onthoudt dat we deel uitmaken van dat Verbond, dat we er allemaal bij aanwezig waren (toen het Verbond werd gesloten, red.) en dat de Tora in ieder van ons is geplant, dat de Tora in onze mond en in ons hart is. En dat dat niet afhangt van wat we ons herinneren of wat we onder woorden kunnen brengen.